

Sûn wurkje oan 'e takomst

SAM, GEMEENTEBELANGEN, FNP

2022
2026

ONZE AMBITIES
VOOR GEMEENTE
WAADHOEKE

Fijn wonen
Duurzaamheid
Meedoen
Een mooi landschap
En de gemeente als
ondersteuner

Onze ambities voor Gemeente Waadhoeke

Voorwoord

Fijn wonen. Duurzaamheid. Meedoen. Een mooi landschap. En de gemeente als ondersteuner. Deze vijf onderwerpen komen in onze drie partijprogramma's steeds weer terug. Ze hebben ons geïnspireerd bij de vorming van de tweede Waadhoeke-coalitie van SAM, Gemeentebelangen (GB) en FNP.

Wat willen we de komende vier jaar bereiken? We kijken vooral hoe we als gemeente de grote thema's, die wereldwijd spelen, weer lokaal kunnen maken. We maken het verschil met:

- ➔ Meer woningbouw, zodat fijn wonen toegankelijk is voor iedereen.
- ➔ Duurzaamheid, ofwel toekomstbestendig zijn. Dit komt in veel thema's terug; denk aan energie, gezondheid, welzijn en werk.
- ➔ Iedereen doet mee. En je mag zijn wie je bent. Punt.
- ➔ Landschap, natuur en landbouw versterken elkaar.
- ➔ De gemeente is ondersteunend. Regels zijn dienend, niet leidend.
We denken in mogelijkheden: "Ja, dat kan, mits we dat en dat regelen."

Onze gemeente kent veel bewonersinitiatieven. Waadhoeke is er om deze initiatieven te ondersteunen en weegt daarbij de belangen van alle inwoners. Wanneer de gemeenschap duidelijk zegt: 'Dit is wat we willen', dan kijken wij hóé we dit kunnen doen. Samen met 'belutsen' inwoners en collega's kunnen we veel voor elkaar krijgen. Dat is een stevige stap vooruit.

Met veel plezier en enthousiasme hebben we dit akkoord opgesteld. We zijn er trots op. Veel dank gaat uit naar informateur Peter van der Voort en formateur Henni van Asten. En - niet te vergeten - naar alle ambtenaren die zich ook op Goede Vrijdag en Koningsdag hiervoor hebben ingezet.

Dank jullie wel!

Algemeen

Onze jonge fusiegemeente staat aan de vooravond van een nieuwe raadsperiode met een nieuwe coalitie van SAM, Gemeentebelangen en FNP. Samen heeft deze coalitie 20 van de 29 raadszetels. Alle drie de partijen hebben bij de verkiezingen een zetel winst behaald. Ze hebben de ambitie uitgesproken om met elkaar aan de slag te gaan.

In de afgelopen vier jaar is hard gewerkt aan het harmoniseren van het beleid, het actualiseren van beheerplannen en het op orde brengen en houden van de bedrijfsvoering. De laatste twee jaar gebeurde dit vanwege corona onder bijzondere omstandigheden. De pandemie raakte onze inwoners, onze ondernemers en natuurlijk ook het college en de gemeenteraad.

De uitdagingen waar we voor staan, zoals leefbaarheid, duurzaamheid en toegankelijkheid, zijn niet veranderd. De wereld verandert wel, en dat kan soms snel gaan.

Zo hadden we niet kunnen voorzien dat er een oorlog in Europa zou uitbreken, die op allerlei manieren doorwerkt in onze gemeente.

In dit coalitieakkoord schetsen wij op hoofdlijnen waar we aan willen werken. Onder de thema's Sûn libje, Libje & Wurkje en Wurkje oan 'e takomst beschrijven we onze opgaven en ambities op veertien verschillende terreinen. Voorafgaand daaraan vertellen we hoe bestuur en financiën ons daarbij ondersteunen.

Minder afstand tussen inwoners en de gemeente

Bestuur

De afgelopen vier jaar heeft Waadhoeke een begin gemaakt met 'nabij besturen'. De komende periode gaan we hier als raad en college actief mee verder. Dit wordt binnen de gemeentelijke organisatie al op verschillende manieren ingevuld, bijvoorbeeld met het programma dienstverlening. Toch ervaren inwoners, ondernemers en verenigingen nog steeds drempels om de gemeente te benaderen en om in contact te komen met de juiste afdeling of medewerker.

Het is de wens van de nieuwe coalitie dat alle inspanningen van de organisatie nu ook zichtbaar en merkbaar worden voor iedereen. We zetten in op een beter klantcontact, een betere digitale bereikbaarheid en laagdrempeliger persoonlijke contacten. Ook de raads- en collegeleden kunnen hieraan bijdragen. Minder afstand tussen de inwoners en de gemeente is ons doel. Daarom gaan we ook de mogelijkheid van een serviceloket in Sint Annaparochie onderzoeken.

De dorp- en wijkvisies, -fondsen en -coördinatoren hebben geholpen om initiatieven vanuit de samenleving op te pakken. Dit succesvolle concept willen we handhaven, verbeteren en uitbreiden.

In de regio werken we actief samen met collega-overheden. Dat biedt kansen voor extra budgetten en snellere procedures. Ook kunnen we taken zo efficiënter oppakken, tegen lagere kosten en met minder risico. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Regiodeals en de samenwerking op het gebied van digitalisering.

Financiën

Het college en de gemeenteraad hebben de afgelopen vier jaar een behoedzaam financieel beleid gevoerd. De nieuwe coalitie kan beginnen met een gezonde balans en meerjarenbegroting. Tegelijk moeten we constateren dat er meer ambities liggen dan dat er financiële middelen voorhanden zijn. Onze opgaven op het gebied van energietransitie, duurzaamheid, beheer en voorzieningen vragen om structurele bijdragen van het Rijk. En juist daaraan ontbreekt het.

Wel lijkt er de komende drie jaar ruimte te zijn om de nodige fondsen die zich al hebben bewezen, zoals het Stads- en dorpsvernieuwingsfonds en het Dorpen- en wijkenfonds, te vullen. Ook is er nog geld voor plannen die reeds gemaakt zijn en voor een beperkt aantal nieuwe plannen. Er is daarbij aandacht voor de beperkte uitvoeringscapaciteit van onze organisatie.

We gaan daarnaast actief op zoek naar nieuwe fondsen, subsidieregelingen en investeringsruimte. We kijken steeds kritisch en creatief naar onze eigen begroting. Dat zal ook wel moeten, want de wereld verandert snel en er wachten de nodige uitdagingen die ook op financieel gebied onzekerheid met zich meebrengen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de nieuwe Omgevingswet, de digitalisering en de herijking van het gemeentefonds.

Het college wordt gevraagd om na de zomer te komen met een collegeprogramma waarin een nadere duiding, prioritering en financiële vertaling van het coalitieakkoord is uitgewerkt.

Sûn libje

Sûn libje gaat over de gezondheid en het leven van alle inwoners van Waadhoeke. Ook onze ambities voor sport, vrije tijd, welzijn en materiële welvaart horen bij dit thema. Wij willen dat sport en cultuur voor iedereen toegankelijk zijn en bieden ondersteuning als dat niet zo is. Inwoners die moeite hebben om rond te komen, helpen we hun vaste lasten te verlagen. Gezond en lokaal voedsel gaan we stimuleren.

sport
en cultuur
voor iedereen
toegankelijk

1.

Sport

Wat willen we bereiken?

1. Bereikbare en toegankelijke sportvoorzieningen

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het bestaande beleid verder uitvoeren, bijvoorbeeld door de inzet van buurtsportcoaches.
- Inzetten op multifunctioneel gebruik van voorzieningen, zodat deze toegankelijk zijn voor alle doelgroepen, bijvoorbeeld met breedtesport.
- Spelen, bewegen en ontmoeten in de buitenlucht stimuleren, ook met ondersteuning van buurtsportcoaches.

2. Een levendig en vitaal sportklimaat

Wat gaan we daarvoor doen?

- Verenigingen ondersteunen bij het invullen van bestuursfuncties en bij het werven en behouden van leden.
- Samenwerking tussen verenigingen aanmoedigen, bijvoorbeeld door omni-verenigingen en breedtesport te stimuleren.
- De koppeling van functies in (sport-)accommodaties stimuleren.
- Voorlichting geven over goede voorbeelden en navolging daarvan aanmoedigen.

2.

Welzijn

Wat willen we bereiken?

1. Alle inwoners krijgen de kans om mee te doen

Wat gaan we daarvoor doen?

- De 'Sociale Inclusie Agenda' uitwerken en verder ontwikkelen en hiervoor budget vrijmaken.
- Ervoor zorgen dat taal geen barrière is om mee te kunnen doen in Waadhoeke.
- Twee pilots opzetten om te onderzoeken hoe inwoners drempelloos kunnen sporten en cultuur kunnen beleven.

2. Jongeren zijn psychisch gezond en weerbaar

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderwijs, consultatiebureaus en verenigingen meer ruimte geven voor preventieve zorg.
- Onderzoeken hoe we goede voorbeelden van extra zorg in het onderwijs, zoals de Einsteinklas en Grutsk, verder kunnen uitrollen in Waadhoeke.
- Versterken van de samenhang tussen het jeugd- en veiligheidsbeleid, ter voorkoming van jeugdcriminaliteit.
- Inzetten op kwalitatief goede, bereikbare en beschikbare zorg als preventie niet toereikend is.

3. Maatschappelijke uitsluiting door schuldenproblematiek voorkomen

Wat gaan we daarvoor doen?

- Goede voorbeelden in het land volgen om ook in Waadhoeke passende oplossingen voor schuldenproblematiek te kunnen bieden.
- Inzetten op bewustwording, kennis en vaardigheden om verdere financiële problemen te voorkomen, onder andere door middel van vroegsignalering.

3.

Materiële welvaart

Wat willen we bereiken?

Armoede voorkomen, bestrijden en verzachten, zowel in enge (tekort aan financiële middelen) als in brede (sociale uitsluiting) zin

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inwoners ondersteunen om weer boven de armoedegrens uit te komen, bijvoorbeeld door een energiecoach-plus die hen helpt op vaste lasten te besparen.
- Inzetten op meedoen en erbij horen door middel van werk, maar ook met kindpakketten en participatiefondsen.
- Gedupeerden van de toeslagenaffaire in de gemeente naar behoefte ondersteunen bij de afhandeling.
- Geen gemeentelijke heffingen voor initiatieven op het gebied van sociale inclusie (bijvoorbeeld moestuintjes voor minima).

1.

Vrije tijd

Wat willen we bereiken?

1. Cultuur biedt iedereen die in Waadhoeke woont, werkt of verblijft de gelegenheid tot ontwikkeling en ontmoeting, tot genieten, ontdekken en meedoen

Wat gaan we daarvoor doen?

- Actief inzetten op de ontwikkelingslijnen in de huidige cultuurnota: ontdekken, meemaken en durven en doen!
- De Koornbeurs krijgt een centrale rol als cultuurknooppunt en zoekt verbinding met de amateurkunst en de verenigingen in de gemeente. De gemeente stimuleert samenwerking op het gebied van cultuur.
- Ruimte bieden aan innovatie: het gaat niet alleen om 'kaartjes verkopen', maar ook om nieuwe, langdurige verbindingen.
- Het talent in de eigen regio koesteren.
- Aandacht voor de situatie na corona: wat is er nodig voor opstart en doorstart?!
- Ondersteunen van succesvolle evenementen, zoals de PC, festivals en de Waadhoeke-fietstocht.
- Onderzoeken hoe het oude stadhuis van Franeker een bredere functie kan krijgen in verbinding met de nabije omgeving, bijvoorbeeld als schakel tussen Planetarium en Museum Martena.
- Onderzoeken of de tuin van het Academiegebouw in Franeker weer een botanisch karakter kan krijgen.
- Het huidige beleid voor meertaligheid voortzetten.
- Een trap in de toren van de Martinikerk realiseren als nieuwe toeristische attractie.
- Een monumentenbeleid maken.

2. Bewegen en sporten zijn onmisbaar voor een gezonde en actieve leefstijl

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het huidige sport (accommodatie)beleid evalueren, met als uitgangspunten: verduurzaming van accommodaties, bruikbaarheid, functionaliteit en brede toegankelijkheid.
- Accommodaties worden zoveel mogelijk door meerdere gebruikers benut.
- Zwembad Bloemketerp wordt vervangen door een duurzame openbare zwemvoorziening.

3. Een aantrekkelijk woon- en werkklimaat met een landschap dat uitnodigt om te wandelen, te fietsen en te sporten

Wat gaan we daarvoor doen?

- Ervoor zorgen dat inwoners ontspanning kunnen vinden in hun nabije omgeving.
- De openbare ruimte zo inrichten dat deze uitnodigt tot sporten, spelen, bewegen en ontmoeten.
- Speciale aandacht geven aan het toerisme in de kuststrook, met name de bereikbaarheid en de toeristische voorzieningen.
- Onderzoeken van de mogelijkheden die het Waddenfonds biedt voor ontwikkeling.
- Meer aandacht geven aan toegankelijkheid en duurzaamheid op recreatieve routes en plekken, bijvoorbeeld voldoende oplaadpunten voor elektrisch rijden, fietsen en varen en bloemrijke plekken met goed straatmeubilair.
- Onderzoeken of mensen met afstand tot de arbeidsmarkt ingezet kunnen worden voor dienstverlening langs recreatieve routes en plekken.
- Recreatieve vaarwegen goed bevaarbaar maken.
- Ruimte bieden voor camperplaatsen.
- Onderzoeken hoe de gemeente de aanleg van glasvezel kan bevorderen.

3.

Gezondheid

Wat willen we bereiken?

1. Waardevolle netwerken in dorpen en wijken

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderzoeken hoe wij een grotere rol kunnen spelen in de organisatie van de sociale samenhang (bijvoorbeeld dorpen- en wijken-coördinatoren in combinatie met het opbouwwerk).
- Het Dorpen- en wijkenfonds optimaliseren.
- Het netwerkcentrum 'De Opstap' als pilot evalueren.
- Actief in gesprek met zorgverzekeraars en huisartsen om de continuïteit van de huisartsenzorg te kunnen blijven waarborgen.

2. Gezonde voeding is voor iedereen toegankelijk

Wat gaan we daarvoor doen?

- Moestuïnprojecten, voedselbossen en initiatieven voor pluktuinen stimuleren.
- Het 'Too good to go'-principe aanmoedigen.
- Als gemeente het goede voorbeeld geven door intern gezonde, lokale alternatieven aan te bieden.
- Het lokale, gezonde aanbod actief stimuleren en promoten.

3. Een gezonde leefstijl is voor iedereen toegankelijk

Wat gaan we daarvoor doen?

- Een nieuwe gezondheidsnota maken, waarbij we inzetten op 'positieve gezondheid'.
- De inzet van buurtsportcoaches verbreden naar allerlei organisaties voor welzijn, leefstijl en participatie.
- Cultuur en sport als middel gebruiken voor een gezondere leefstijl en voor participatie.

Libje & Wurkje

Libje & Wurkje beschrijft hoe wij willen samenleven en werken in Waadhoeke. Een sterk bedrijfsleven is belangrijk, want dat levert werkgelegenheid op. Ondernemers willen we dan ook de ruimte bieden en vraag en aanbod op de arbeidsmarkt willen we beter op elkaar afstemmen. Daarbij kijken we over de gemeentegrenzen heen. Binnen de grenzen is de gemeente verantwoordelijk voor de veiligheid.

We luisteren en staan open voor initiatieven

1. Veiligheid

Wat willen we bereiken?

De inwoners voelen zich veilig in hun eigen leefomgeving

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het integraal veiligheidsbeleid actualiseren.
- Meer aandacht besteden aan bewustwording over ondermijning en georganiseerde criminaliteit en hier steviger tegen optreden.
- De boa's gemeentebreed inzetten, waar dat het meest nodig is.

2. Samenleving

Wat willen we bereiken?

1. Voor jongeren (13-18 jaar) is er een veilige, toegankelijke plek waar ze elkaar kunnen ontmoeten

Wat gaan we daarvoor doen?

- Contact leggen met de jongeren.
- Ruimte bieden en verantwoordelijkheid geven aan de jongeren zelf.

2. Er is een effectief antidiscriminatiebeleid

Wat gaan we daarvoor doen?

- Als 'Regenbooggemeente' het Uitvoeringsplan Antidiscriminatie uitvoeren.
- Goede voorbeelden volgen om discriminatie tegen te gaan, samen met Tumba en het COC.

3. Initiatieven van inwoners worden gestimuleerd

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het Dorpen- en wijkenfonds verbeteren en continueren.
- De dorpen- en wijkencoördinatoren vaker inzetten en een ruimer takenpakket geven.

3. Bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

Een veilig, betrouwbaar en duurzaam verkeers- en vervoerssysteem voor iedereen en voor alle vervoersmiddelen

Wat gaan we daarvoor doen?

- Stevig aan de slag met de uitvoering van de maatregelen uit de Mobiliteitsvisie.
- De mogelijkheden onderzoeken voor extra laadpalen op belangrijke plekken met veel bezoekers en die ook realiseren.
- Met het binnenstadmanagement in Franeker bekijken of de voorvoering slimmer kan worden georganiseerd, zodat de verkeersdruk afneemt.

1. Arbeid

Wat willen we bereiken?

Ondernemers krijgen ruimte en kansen voor duurzame ontwikkeling, waar mogelijk met maatwerk

Wat gaan we daarvoor doen?

- Huidige en nieuwe ondernemers via een Ondernemersloket ondersteunen bij het zoeken naar subsidies en mogelijkheden om te verduurzamen en te innoveren.
- In het vestigingsbeleid rekening houden met de impact op de omgeving; de aard en de schaal van de onderneming moet inpasbaar zijn. Nijverheid in de kernen is welkom.
- De visie op de binnenstad heroverwegen.
- Samenwerken in de regio, met name in Noordwest-Friesland, is belangrijk. Het programma 'Ontwikkelperspectief' wordt verder uitgewerkt.
- Het huidige inkoop- en aanbestedingsbeleid onder de loep nemen, met aandacht voor duurzaamheid, lokale werkgelegenheid en de werving van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Extra bedrijvigheid in de agrarische sector mogelijk maken, bijvoorbeeld kamperen bij de boer. Zulke kleinschalige initiatieven zijn ook goed voor de leefbaarheid op het platteland en voor het toerisme.
- Inzetten op minder regels.
- Streven naar een snelle en doelmatige dienstverlening aan ondernemers.

Een sterk bedrijfsleven is belangrijk

5. Arbeidsmarkt

Wat willen we bereiken?

Een betere afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt door te investeren in mensen

Wat gaan we daarvoor doen?

- Ervoor zorgen dat iedereen kan meedoen naar vermogen, met als uitgangspunt: zoveel mogelijk aan het werk, maar met oog voor de menselijke maat.
- Beweging en doorstroming uit de dagbesteding naar een werktraject stimuleren, bijvoorbeeld via het project 'Wurkjouwer'.
- Het budget en de wijze van financiering mogen geen obstakel zijn voor een passende werkplek.
- Als gemeentelijke organisatie zelf het goede voorbeeld geven door meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.
- Het leerwerkbedrijf zo inrichten dat meer mensen met een beperking of met een afstand tot de arbeidsmarkt aan duurzaam werk worden geholpen.
- Inzetten op het O3-concept: samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers.
- Mogelijk maken dat arbeidsmigranten die hier kortdurend zijn, zoveel mogelijk op bedrijfsterreinen verblijven.

Wurkje oan 'e takomst

Duurzaamheid is een van de pijlers van deze coalitie en keert in vrijwel alle thema's terug. We willen energie besparen en waar mogelijk overstappen op lokale duurzame energiebronnen, om zo minder afhankelijk te zijn van buitenlandse fossiele brandstoffen. Ook onze ambities voor wonen, onderwijs en landschap richten zich op een duurzame toekomst voor jong en oud.

Duurzaam is hét sleutelwoord voor de toekomst

1. Onderwijs

Wat willen we bereiken?

1. Kwalitatief goede, duurzame en toekomstbestendige scholen en schoolgebouwen (gezien het aantal leerlingen en de komst van integrale kindcentra)

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het beheerplan scholen actualiseren op thema's als duurzaamheid en luchtkwaliteit/ventilatie.
- Bij nieuw- of verbouwde samenwerking tussen onderwijs, zorg, sport, cultuur en kinderopvang stimuleren.

2. Samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers (3 O's) om vraag en aanbod bij elkaar te brengen

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inzetten op het O3-concept.

2. Wonen

Wat willen we bereiken?

Meer woningen om aan de sterk toegenomen behoefte te kunnen voldoen, waarbij de ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en ontwikkelingen als de vergrijzing in acht worden genomen

Wat gaan we daarvoor doen?

- De woningbouw versnellen, liefst binnen maar mogelijk ook buiten de huidige bebouwde kom. Daarbij worden de mogelijkheden voor gemeentelijk grondbezit onderzocht. Eind 2022 moet het woningbouwprogramma voor de komende jaren er liggen.
- Bij nieuwbouwplannen aansluiten bij de lokale behoefte (maatwerk), waarbij aandacht is voor jongeren, starters en ouderen en voor lokale binding, maar ook ruimte voor tijdelijke of bijzondere woonvormen zoals tiny houses en Knarrenhof.
- Duidelijke prestatieafspraken met de corporaties maken, onder andere over de bouw van extra huurwoningen, lokale binding bij toewijzing, betaalbaarheid, verduurzaming, de positie van starters bij de verkoop van bezit en de mogelijkheid van tijdelijke verhuur van woningen die onderdeel zijn van een herstructureringsproject.
- Een starterslening vaststellen voor jongeren t/m 35 jaar, die geldt voor zowel bestaande woningen als voor nieuwbouw en zowel voor jongeren die in de gemeente wonen als voor jongeren 'om útens'.
- Zorgen voor voldoende voeding van het Stads- en dorpsvernieuwingsfonds, zodat de gemeente bij herstructurerings- en nieuwbouwprojecten kan investeren in de openbare ruimte.
- De zichtbaarheid vergroten door actiever over actuele projecten te communiceren.
- De mogelijkheden voor circulaire woningbouw voor een periode van tien tot vijftien jaar onderzoeken: tijdelijke woningen die duurzaam en natuurinclusief worden gebouwd.
- De mogelijkheid onderzoeken om nieuw te bouwen op gemeentegrond, waarbij deze grond in erfpacht wordt uitgegeven aan de eigenaren.
- In navolging van de landelijke ontwikkelingen bekijken of het instellen van een verordening voor een zelfbewoningsplicht mogelijk is.

3. Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

In 2040 energieneutraal zijn, dat wil zeggen dat we alle energie dan uit een duurzame bron halen

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het energielandschap verder onderzoeken met de intentie om hier zo snel mogelijk mee aan de slag te gaan.
- Inwoners en bedrijven helpen bij de energietransitie: inwoners die hun woning willen verduurzamen kunnen onafhankelijk maatwerkadvies krijgen, mkb'ers kunnen een beroep doen op een bedrijfsenergiecoach voor begeleiding bij het verduurzamen van hun bedrijf.
- Een integraal plan opstellen voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed (scholen, sportaccommodaties, cultuur- en zorggebouwen).
- Inwoners de mogelijkheid bieden om gebruik te maken van de financiële regelingen van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).
- Als gemeente zelf het goede voorbeeld geven door:
  - in de meerjarige onderhoudsplannen van gemeentelijke gebouwen investeringen op te nemen voor verduurzaming van het vastgoed;
  - materieel dat aan vervanging toe is zoveel mogelijk te vervangen door een duurzaam (elektrisch) alternatief;
  - een (digitaal) loket in te richten waar inwoners terecht kunnen met al hun vragen over duurzaam (ver)bouwen, energie besparen, energie opwekken en financieringsmogelijkheden;
  - waar mogelijk verduurzaming ook als vereiste opnemen bij vergunningen, subsidies, inkoop en aanbestedingen;
  - klimaatadaptatie integraal onderdeel maken van het gemeentelijk beleid.

1. Landschap

Wat willen we bereiken?

Landschap, natuur en landbouw versterken elkaar duurzaam, zodat we kunnen blijven genieten van een gezond en divers landschap

Wat gaan we daarvoor doen?

- Meer aandacht besteden aan ecologisch bermbeheer, waarbij wel rekening wordt gehouden met de verkeersveiligheid. Het maaibeleid is gericht op het beschermen en versterken van flora en fauna.
- Onderzoeken hoe we kunnen bijdragen aan de bossenstrategie uit het Klimaatakkoord door meer 'verticaal' groen en meer biodiversiteit te realiseren, passend bij het landschap van Waadhoeke.
- Voor iedere baby die geboren wordt een boom planten.
- Initiatieven ondersteunen die de natuur, het landschap en de biodiversiteit versterken, zoals het initiatief van het Agrarisch Collectief Waadrâne.
- Lokale initiatieven om een dorp of wijk te vergroenen kunnen een beroep doen op het Dorpen- en wijkenfonds of op een speciale subsidieregeling.
- Natuur- en milieueducatie structureel aanbieden op scholen om bewustwording bij kinderen en ouders te vergroten. Als de pilot succesvol is, zal dit onderdeel worden van het onderwijsbeleid.
- De samenwerking met de agrarische sector versterken.
- Eisen stellen aan de landschapelijke inpassing van bedrijven en bedrijfsterreinen.
- Niet meewerken aan de vestiging van grootschalige databedrijven en distributiecentra.

een duurzame toekomst voor jong en oud

adres
Harlingerweg 18
8801 PA Franeker

postadres
Postbus 58
8800 AB Franeker

online
waadhoeke.nl
info@waadhoeke.nl

T 0517 380 380